

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 1

15. januar 1983

19. årgang

Da tidens fylde kom

Av Olav Rørtveit

«Da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, for at vi skulle få barnekår.» Gal. 4,4–5.

Dette ordet er blitt kalt for juleevangeliet hos Paulus. Her får vi Bibelens egen kommentar til det som hendte da Jesus ble født. Vi får se Jesus som vår stedfortreder.

Tidens fylde betyr at alle ting var blitt så håpløse at hvis Gud ikke hadde grepet inn da, hadde intet menneske blitt frelst. Alt ville gått til grunne.

Julen vitner om at Gud selv går inn i menneskeslekten som en av oss. Gud tok ikke bolig i et menneske, det eksisterte ikke et menneske på forhånd som Guds sønn kom til og tok bolig i. Nei, Gud selv ble menneske. Gud sendte Gud til verden.

Videre står det at dette skjedde for vår skyld — for å kjøpe dem fri som var under loven. Gud krever fullkommenhet og syndfrihet av hvert eneste menneske. Ingen unntak finnes her. Her nytter det ikke å ta seg sammen, bli annerledes og gjøre så godt en kan. Den som mener slikt, bedrar seg selv

og er åndelig talt blind. Den derimot som ser sant på seg selv, i Guds ords lys, må innrømme: Da er jeg fortapt i meg selv. Jeg mangler jo alt det som Gud krever av meg.

Da er det underlig å lese at også Jesus ble født under loven. Tenk, Han som gav loven, Han går inn under loven for å oppfylle den lov som Han selv har gitt og som vi har brutt. Lovgiveren blir lovoppfyller. Dommeren tar selv dommen. Underlig å tenke på!

Jesus levde et fullkommen menneskeliv. Det gjorde han ikke for sin egen del, men for å skaffe til veie et menneskeliv som du og jeg frimodig kan møte Gud med. Senere møtte Jesus opp på Golgata. Da møtte han opp med ditt og mitt liv, og da ble det dom og straff.

Det som loven dømmer oss for, er gjort opp! Våre synder har fått sin dom — i en stedfortreder. Derfor synger Peter Dass:

*«De engang avhandlede sager
man atter for retten ei drager.
Ei heller i Skriften befales
at gjelden skal to gang' betales.»*

Kjære deg! Du har fått Jesus. Alt, alt i oss er fortapt. Alt i Jesus er fullbrakt!

Innsendt ved R. Opstad

Hvordan skal vi da unnfly, om vi ikke akter så stor en frelse?

(Hebr. 2, 3.)

Gud er kjærlighet. Ikke noen menneske- eller engletunge kan beskrive Guds kjærlighet på en verdig måte. Men hvem tenker på at jo større nåden er, desto større er farenen — hvis denne store nåde forsømmes, ringeaktes og misbrukses. Hvem tenker på at ved siden av den uendelige guddommelige *kjærlighet* står en likeså uendelig *rettferdighet* og *hellighet* i Guds vesen! Og at nettopp fordi nåden er så stor, er Guds nidkjærhet, Guds rettferdige dom over den som ikke søker, skatter, tar imot denne store nåde, desto mer forferdelig! «Hvis jeg ikke var kommet og hadde talt til dem,» sier Jesus, «da hadde de ikke synd; men nå har de ingen unnskyldning for sin synd.» Og nettopp etter at apostelen hadde stillet fram denne store nåde og herlighet som verden i disse siste dagene har tatt imot: *den enbårne Sønn er kommet ned fra Faderens skjød og har talt til oss*, så sier han: «Hvorledes skal da vi unnfly, om vi ikke akter så stor en frelse?» Kristi blod skal og må bli oss til liv og salighet, visdom, rettferdighet, helliggjørelse og forløsning, eller også komme til dom og forbannelse over oss som over de vantro jøder. «Herren, hærskarnes Guds nidkjærhet skal gjøre dette!» For «når noen har brutt Mose lov, dør han uten barmhjertighet, hvor meget større straff møner dere da den skal aktes verd, som har trådt Guds Sønn under

fötter og ringeaktet paktens blod?» Men å «tre Guds Sønn under føtter,» betyr å akte ham *så ringe*, at en ikke bryr seg om ham, ikke søker ham, ikke hyller ham og tilber ham, ikke blir hans egen, hans disippel, venn og etterfølger. For det som en akter så ringe at en ikke bøyer seg ned for å ta det opp fra marken, det tråkker en på. Alle de jødene som Guds rettferdige straff kom over, hadde slett ikke hånet eller pint Kristus. Noen gråt over hans lidelser. Men de fikk likevel den samme dom *ene og alene fordi* de ikke tok imot ham slik at de ble hans disipler.

Men hva gjør da den hellige nidkjære Gud med det menneske som ringeakter hans kjærlighet, hans Sønn og hans Ånds røst? Han gjør ikke noe annet med det enn at han bare overlater det til seg selv. Det blir forlatt av Herrens Ånd, det blir ikke lenger vakt av Ånden. Det blir ikke gjort urolig av sin synd, slått ned, eller opplyst; men det får gå sine egne veger, følge sitt eget hode, sin egen lyst uten tukt, uten angst, uten bekymring for sin sjel. Det får bli riktig sikker i synden. Da blir det så blindet, så forvendt i sinn og tanke, at det bruker alt til sin egen undergang og skade. Alt det som Gud har gitt til velsignelse, blir til forbannelse for det. Det som er gitt til opplysning, blir for et slikt menneske til blindhet. Det som

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.

Bladet blir halde opp av frivillige gäver.
Eksp.: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.

Telefon (055) 58363

Alt som har med bladet sin eksp.
blir sendt dit, som tinging, oppseiling
og adresseforandring.

Gäver til bladet. Postgiro 5 68 21 33.

Red. Amund Lid, post 5600 Norheimsund.
Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad

Opstadv. 38, 4350 Nærøbø Telf. 04-433685.
Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.

Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro

Vikøy Sparebank 3530.21.00932.

ØYSTESE TRYKKERI A/S

er gitt til vekkelse, blir det til forherdelse. Det som er gitt til trøst og salighet, blir for et slikt menneske til evig kval og fordømmelse. *Herren, hærskarenes Guds nikjærhet* skal gjøre dette!

«Å, det er en egenskap hos Gud, en måte som han har å styre på,» sier en gammel Åndens mann, «som jeg av hjertet er redd for, og som jeg har ropt meg hes om, og likevel enda mangler klarhet i. Det er den egenskap, den styremåte som David taler om når han sier: Imot den rene viser du deg ren, imot den forvendte viser du deg forvendt.» Imot den *rene*; det er imot den som har et oppriktig hjerte og står på Guds

side. Når han nærmer seg til deg, viser Du deg ren og det vil si: til ham taler du enfoldig, åpent og forståelig, ham opplyser og leder Du i nåde. Men imot den forvendte viser Du deg forvendt, ham forvenner og blinder Du.» — Synes noen at dette er for hardt talt om Gud, da skal han lese vår nådige Frelsers egen forklaring i Matt. 13,10-15 og 11,25. Der sier han uttrykkelig at han taler i liknelser, *fordi* den som har, han skal gis og han skal ha overflod; men den som ikke har, fra ham skal tas endog det han har. Og han sier at han har skjult dette for vise og forstandige. Og i 2. Tess. 2 sier apostelen like uttrykkelig: «*Fordi* de ikke tok imot kjærlighet til sannheten, derfor skal Gud også sende dem kraftige villfarelser så de skal tro løgnen, for at de alle skal dømmes, de som ikke har trodd sannheten, men hatt lyst til urettferdigheten.»

Så gruelig kan Gud straffe dem som ringeakter ham. Det er farlig å stri mot Gud! Det er forferdelig å falle i den levende Guds hender! Det er best å stå seg godt med ham som har all makt i himmelen og på jorden. Den som søker, elsker, følger ham, skal han omslutte med barmhjertighet, uendelig barmhjertighet, godhet og trofasthet alle hans levedager. Men den ugudelige får mange piner.

Rosenius

Det er ånden som gir liv

Av Øyvind Andersen

Bønn: Vi takker deg Jesus fordi vi får lov å komme til deg i ditt eget navn, og at dette navnet åpner selve himmelen for oss. Jeg takker deg for at den som ber i ditt hellige navn, får den Hellige Ånd. Nå trenger vi at din hellige ånd åpenbarer deg for oss, vi trenger at du selv, Herre, vil tale ditt eget ord like inn i vårt hjertes innerste. Jeg ber om det for mitt vedkommende, og jeg ber om det for dem som sitter og hører på det. Amen.

I Johs.evangelium i kap. 6,63 leser vi i Jesu navn: «Det er Ånden som gjør levende, kjødet gagner intet; de ord som jeg har talt til eder, er ånd og er liv.» Amen.

Det er ånden som gjør levende, det er bare den Hellige Ånd som gir liv. Det har vært slik like fra begynnelsen, da Guds Ånd svevde over vannene, og da Gud gjennom sitt ord talte og sa: Bli lys, og det ble lys. Da var den treegne Gud, Faderen og Sønnen og den Hellige Ånd tilstede og var sammen om skaperverket. Guds ord forteller at det samme skjer i vår personlige frelse, der er også Faderen og Sønnen og den Hellige Ånd sammen og utretter hele verket til vår frelse. Det står i Johs. Åpenb. 7 at de frelste synger i himmelen når de har nådd saligheten og fullkommenheten: Frelsen tilhører vår Gud, han som sitter på tronen, og Lammet. Det er mange som har tapt det av synet: *Frelsen tilhører vår Gud.* De

innretter seg som om frelsen beror på vårt strev, frelsen beror på våre meninger, våre tanker, våre opplegg, våre forsett, våre gjerninger. Her sier Jesus noe ganske annet i dag: det er Ånden som gjør levende, kjødet, og det betyr det naturlige menneske, gagner intet. Kjødet er ikke bare det som er åpenbare synd, det er ikke bare det som er stygt og urent og felt i menneskenes øyne, til kjødet hører også det som er religiøst, naturlig menneskelig sett, det som er høyverdig moralisk, til kjødet hører alt som hører det naturlige menneske til, om det er religiøst eller verdslig, om det er pent eller stygt, om det er åpenbart syndig, eller om det altså ser meget pent og moralisk ut. Alt som er av kjødet, det hører kjødet til, og Jesus har jo sagt det så klart: Det som er født av kjødet, det er kjød, det som er født av Ånden, er ånd, det er Ånden som gjør levende. Du kan ikke bli en kristen ut av dine naturlige forutsetninger, ut fra ditt naturlige menneske kan ikke du bli et Guds barn. Like lite som en ape kan bli et menneske, om du dresserer den til å oppføre seg som et menneske, like lite kan du bli en kristen om du oppfører deg som en kristen. Det kan det naturlige menneske i stor utstrekning, det kan oppføre seg som om det var en kristen, men det kan ikke bli en kristen, det kan ikke få liv, det er Ånden som gjør levende.

Hvordan går så det til? Vi har svaret allerede i Johs. 1,12: Alle dem som tok imot Ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, står det, de som tror på hans navn. Og så står det noe om dem som tror på Ham, de er født, merk deg det, ikke av blod, heller ikke av kjøds vilje, heller ikke av manns vilje, men av Gud. Det skjer en fødsel der hvor Gud kommer inn i et menneskehjerte. Når Jesus kommer, da blir det liv, for han er livet, den som har Sønnen han har livet, og uten Jesus har vi ikke livet, for den som ikke har Sønnen, han har ikke livet. Det kan da ikke sies enklere og klarere, slik er det jo nettopp sagt i Guds ord.

Så blir spørsmålet da: Hvordan får jeg tak i Jesus da? Hvordan kan jeg motta ham, og hvordan kan jeg oppleve dette at Ånden gjør levende? Jo, sier Jesus: De ord jeg har talt til eder, de er Ånd og er liv. Hører du det? Og jeg vil be alle, når dere siterer dette ordet, så sitter det slik som det står da. Si ikke at Guds ord er ånd og liv, for det står det ikke, men Jesus sier: *De ord jeg har talt til eder, er ånd og er liv*, og annerledes kan det ikke sies, og må det ikke sies. Hva for ord er det så Jesus har talt til oss? Se på Johs.evangeliets 6. kap., se hva der står skrevet om Jesus.

Den hellige Ånd er i Guds ord, Guds ord taler ikke bare om Ånden, Guds ord taler ikke bare om livet, Guds ord taler ikke bare om Jesus, eller om det som Jesus har gjort, *Guds ord kommer med alt dette*, Guds ord inneholder alt dette. Og Jesus sier: De ord som jeg har talt til eder er Ånd. Det må du høre. Du

tar imot Guds Ånd når du tar imot Jesu Ord, de er liv, og du tar imot evig liv når du tar imot Jesu ord. Der hvor Jesu ord blir mottatt av et menneske, der blir Jesus selv mottatt av det menneske. Når Guds ord kommer inn i hjertet, kommer det noe nytt, det kommer noe som ikke har vært der før, noe som ikke har kommet frem ved deg, som ikke beror på ditt gamle menneske, ikke beror på dine gjerninger eller ditt strev. Det kommer noe helt nytt, nå skal det spire frem, står det hos prof. Esaias. Og på hebraisk, forstår du, er spire et ordspill som har samme betydning som Messias. Spire og Messias, det klinger så omrent likt, når du uttaler det på hebraisk. Kom ikke ihu de forrige ting, akt ikke på fortiden (Esa. 43,18), se, jeg gjør noe nytt, nå skal det spire frem. Dette gjelder oss til enhver tid i vårt gudsforhold. Kom ikke ihu fortiden, akt ikke på de forrige ting, se ikke på dine forutsetninger, og tenk ikke heller på ditt gamle syndeliv, for saken er: det du er, det du har gjort, det som dømmer deg med rette, det som anklager deg med rette, fordi du har syndet og vi har gjort det, *det var det Jesus tok på seg det*. Det har Jesus tatt bort. Nå får du noe nytt, du er frelst fra det du selv er, i Jesus Kristus vel å merke, ikke ved dine gjerninger, men ved Jesus Kristus. Du er frelst fra det du selv er, og fra alt det du har gjort, i stedoen får du Jesus selv, med alt det som han er, og som han har gjort. Guds ord sier at den som tror på Jesus, han blir tilreknet rettferdig het uten gjerninger, og ikke tilreknet synd, og det skjer fra første

Å dra seg unna til fortaping - tru til frelsa for sjela

I Hebr. 10,37-39 står det: «For endå er det berre så stutt ei stund, så kjem han som koma skal, og han skal ikkje drygja; men den rettferdige, ved tru skal han leva, og dersom han dreg seg unna, så har mi sjel ikkje hugnad i han. Men me er ikkje av dei som dreg seg unna til fortaping, men av dei som trur til frelsa for sjela».

Kven høyrer så du til? til dei som trur til frelsa for sjela, eller til dei som dreg seg unna til fortaping? Ein av dei må me alle høyra til, for det finst ingen tredje veg, seier Guds ord.

øyeblikk han setter sin lit til ordet om Jesus. Slik går det til, at «de ord Jeg har talt til eder, de er Ånd og er Liv».

Kan du få det tydeligere? er ikke dette enkelt nok? Prøv meg, sier Herren, fortell du, foratt du må få rett, sier han. Det er underlige ord, det er Herren som innbyr deg, og dermed så vet du alt som du behøver å vite, for å få Herrens Ånd og det evige liv. Guds ord er levende, og den Hellige Ånd er i Guds ord, Jesus selv kommer personlig til deg i dette ord. Så ta da imot det i Jesu Navn! Amen.

Avskrift etter lydband fra Den Lutherske Timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A.L.

Kva vil det så sia å dra seg unna? For det fyrste dra seg unna Guds kall, slik Jesus fortel om kongen som sende ut sveinane sine for å be i brudlaup i Matt. 22,1-fg. *Der seier han dei brydde seg ikkje om det*, og ein gjekk til åkeren, ein annan til krambua, ein tredje hadde kjøpt seg ein okse, og den fjerde hadde teke seg ei kona, dei unskylda seg med at dei hadde ikkje tid, det passa ikkje nå. Kva unskyldning du så brukar, eller kva som hindrar deg i å fylgja Guds kall til frelse, så er det å dra seg unna til fortaping. Dei brydde seg ikkje om det, seier Jesus. Det er svert å tenkja på dei mange i dag som går på veg til ei evig fortaping. «Enn står Jesus og banker, enn går Jesus og sanker, Ennå beder han, ennå leter han, ennå søker han deg. Trette sjel, å kom, fra vilsom vei vend om! Jesus gir deg hvile, Trette sjel, å kom!»

Det å dra seg unna Jesus, og å støyta seg på — og dra seg bort frå Guds ord, det er å dra seg unna til fortaping. I Johs. 6 les me om når Jesus forkynte i synagoge-møte i Kapernaum og sa at det var åleine ved Jesus og hans offer og blod dei kunne bli frelste, og det står at for dette var det mange av læresveinane hans som murra og støytte seg på orda hans, dei sa det var strie ord, kven kan høyra på det og dei drog seg unna og ikkje gjekk ikring med han lenger. Mange er dei som sidan den dag har drege

seg unna Jesus og hans ord av same grunn, og det er å dra seg unna til fortaping. I ordet ovanfor frå Hebr. 10 står det i v. 22 at det er å trø Guds Son under føter, og vanvyrda paktblodet som han var helga med, og svivyrd nådens Ande, og strafka for det er større enn å bryta Mose lov. «Kom til din frelses, oppset det ei, her i sitt ord han viser deg vei».

Andre dreg seg unna, av di du synest du er så syndig, og er ikkje slik at du kan vedkjenna deg å høyra Jesus til, slik at du kan vedkjenna deg trua på Jesus, og du passar ikkje saman med Guds folk slik du er. Deg vil eg visa til v. 35 i ordet her: Kasta ikkje bort frimodet ditt, det har stor løn. Jesus kom ikkje til verda for å kalla rettferdige, men *syndarar og fortapte*. Så du kan med frimod våga deg fram for nådens kongsstol, og der vil du finna nåde og få miskunn. Og du passar godt saman med Guds folk, for dei er alle syndarar som er frelst uforskyldt av nåde ved utlösinga i Kristus Jesus, og dei eit forlating for syndene åleine i Jesus offer og blod, han som blei gjort til synd for oss, så me skulle bli rettferdige for Gud i Han. «Kom til din Frelser, oppset det ei! Her i sitt ord han viser deg veg. Kjærlig

og nådig innbyr han deg, Kaller og sier: Kom!»

Me er ikkje av dei som dreg seg unna til fortaping, men av dei som *trur til frelsa for sjela*.

Kva vil det så seia å tru til frelse for sjela? Det vil ganske enkelt seja å tru og setja lit til Guds ord, til Guds ord og vitnemål om oss og Guds vitnemål om Sonen, om Jesus. Me har oppgitt motstanden mot ordet og Anden si overbevisning, og gjev Gud rett, når han seier at me er fortapte syndarar i oss sjølv som åleine kan bli frelst av nåde ved trua på Jesus, gjev det rett i hjarta. Då svarar me med Peter, då Jesus spurde: Vil de og gå dykkar veg? *kven skulle me gå til, du har det evige livs ord*. Dette evige livs ord, ordet om Jesus som sona våre synder ved sitt blod, og vann oss ei evige utlösing, ordet om Krossen, om lambet, om blodet, det skaper trua i hjarta, og livet i trua på Guds Son. Dra deg aldri unna Guds ord, sjølv om du stundom synest det er uforståeleg, altfor lettvint og ydmykande, for slik må det vera for å frelsa syndarar og uverdige og fortapte i seg sjølv som meg og deg. Sæl er den som ikkje styggest ved meg og mine ord, seier Jesus, vår frelsar.

Amund Lid

Hvornår er jeg en kristen?

Av Olav Valen Sendstad

Når dette spørgsmål stilles, må svaret handle om de sande, åndelige kendetegn på at være en kristen, d.v.s. om de kendetegn, som er så klare, at vi kan sige: Hvis du er sådan og sådan og har det sådan og sådan, da er du en kristen.

Men der ligger altid en fristelse, når vi taler om kendetegn, til at blive så optaget af sig selv, at man ganske glemmer, at det at være en kristen er noget, der er så enkelt og enfoldigt, at man i grunden slet ikke behøver at gruble over en lang række kendetegn. Det at være en kristen er at blive *genfødt af Guds Ånd* (Johs. 3), at blive en *ny skabning i Kristus* (2. Kor. 5,17). Og genfødsel er i egentlig forstand et enten-eller. Enten er jeg genfødt — eller så også er jeg det ikke.

At være himmelborger er som at være verdensborger: Jeg blev verdensborger, da min mor fødte mig — og det falder mig da aldrig ind at tale om, at jeg er mere eller mindre født, — jeg er født, og det menneske, som ikke er født, det er ufødt, det er ikke noget menneske. — Sådan er det også at være himmelborger: Det er meningsløst at tale om at være mere eller mindre genfødt. Enten er vi genfødt — eller også er vi det ikke.

Jeg synes det er rigtigt at minde om dette allerede fra begyndelsen, så talen om kendetegnene ikke skal føre os på det vildspor, at det at være kristen bliver mere indviklet

end den højere matematik. Gud har selv sagt i sit ord, at vejen er så enkel, at end ikke dårer skal fare vild. Derfor vil vi også sige det rette i denne sag så enkelt som vore ord nu kan pege på dette store enten-eller.

Når vi nu spørger efter disse enkle kendetegn, så dukker der øjeblikkelig et andet lille spørgsmål op, som jeg også vil nævne fra begyndelsen. — Blandt alle de mulige og umulige, tænkelige og utænkelige kendetegn på at være en kristen, kunne jo nogen tænkes at være strengt *nødvednige*: Så det er umuligt at være en kristen uden at have disse kendetegn; andre kunne tænkes at være *unødvednige*: Så det er umuligt at være en kristen uden at have dem. Da bliver spørgsmålet: Hvem skal afgøre, hvad der er nødvendigt og unødvendigt i denne sag?

Skal det afgøres af vore tanker, af den offentlige mening eller af vore erfaringer? Lad det på forhånd stå fast, at det er Guds ord, Bibelen, Jesu lære og apostlenes og profeternes tale, som har det afgørende ord i denne sag. Og vil du ikke bøje dig for Bibelen og for Jesus, da må du ikke tro, at du kan finde noget kristeligt hos dig selv. Står Jesus og Bibelen ikke på forhånd fast i denne sag som norm og målestok, da har vi ingen ret til at tale om det kristelige, allerhøjst om det religiøse.

Vender vi os nu til Bibelen med dette spørsgsmål: Hvilke kendetegn angiver Bibelen på at være en kristen? — da vil vi til vor store forundring ikke få ét, men to meget forskellige svar. Det synes derfor ikke at være helt så enkelt, som vi gerne vil have det.

Guds ord falder nemlig i to dele: *Lov og evangelium*. Begge dele er Guds ord og hører sammen. Det er grunden til, at vi tilsyneladende får to svar.

Men selv om lov og evangelium hører sammen, så skal de ikke blandes sammen, men holdes klart fra hinanden, for de er meget, meget forskellige. Det er grunden til, at vi får to forskellige svar på, hvad det er at være en kristen.

Forskellen på lov og evangelium har Paulus indgående forklaret i Gal. 3 og 4. Og for at forstå, at det er en direkte modsætning at være kristen efter loven og efter evangeliet, minder jeg om, at Paulus her siger, at loven er givet til at tugte, revse og *døde* (ikke til at levende-gøre, d.v.s. frelse, Gal. 3,21f), mens evangeliet er givet til at *levende-gøre*, besegle med Ånden og gøre os til Guds børn.

Hvis vi derfor blander lov og evangelium sammen, blander vi død og liv sammen, og så bliver det ganske ubegrifeligt, hvad det er at være en kristen. Men holder vi lov og evangelium fra hinanden, da kan man enkelt og enfoldigt sige, hvad det er at være en kristen.

Lad os derfor betragte de to svar hver for sig — og først:

Hvilke kendetegn giver loven på at være en kristen?

Lovens kendetegn er anført med en umiskendelig klarhed og utvetydighed i Bibelen.

Idet Gud, som vi ser det særdeles klart i 5. Mosebog, forsikrer os om sin godhed, kærlighed, nåde og barmhjertighed, så fremlægger han også for os sin vilje: Vi skal vandre helligt med ham, d.v.s. elske Gud over alt og vor næste som os selv, være ydmyge og gode, afholde os fra hidsighed, vrede, utugt, misundelse, bagtalelse, nedvurdering af alt o.s.v. — i tanker, ord og gerninger. Idet han således viser os sin vilje, siger han: «Gør nu alt dette — så skal du leve», d.v.s. lev helligt på denne måde, så skal du blive frelst, få det evige liv som løn, arve himmelen. (Gal. 3,12, 3. Mos. 18,5 o.a.st.)

Her falder der lys over, hvad der er lovens kendetegn på en kristen. Kendetegnene ligger i disse spørgsmål:

Elsker du Gud over alt? Elsker du dine fjender? Beder du for dem, som bagtaler dig? Er du ydmyg og sagtmodig, sanddru og absolut ærlig? Vender du dig i ditt hjerte alvorligt og sandt bort fra forfængeligheden og det, der er en lyst for øjnene, fra kødets lyst og verdsrig- hed? Er du i sandhed — ikke bare i mundsvejr — sejrherre over dine syndige lyster, vaner, tanker, vilje og følelser?

Hvis dette ikke findes hos dig, da er du ingen kristen.

Hvad tror du da selv? *Er du en kristen?*

Jeg antager, at du vil svare som sandt er: «Jeg beflitter mig hver dag på at føre dette rene og hellige liv, beder dagligt om Guds hjælp til kraft og sejr, overgiver dagligt min vilje og tanke i Guds hånd, men jeg ser kun altfor godt, hvor uendelig langt, der er igen».

Men hør nu her, du stræbsomme ven:

Ved du, at du trods al din flid kan gå evigt fortapt? Ved du, at du trods din daglige selv-overgivelse har noget i dig selv, som er fuldstændig uforbederligt, fjendsk mod Gud vanhelligt og syndigt? Ved du, at til trods for at du ser ud som en kristen i andre menneskers øjne, at du alligevel med al din alvor kan være hedning og uguadelig i Guds øjne, være fuldstændig borte fra Gud?

Guds ord siger det.

Sagen er jo den, at selv om du dag for dag beflitter dig på at føre dette hellige liv — det må du aldrig holde op med — så bliver resultatet dog, at der altid bliver et eller andet tilbage, hvor det *ikke* vil lykkes for dig, en eller anden lyst du ikke har fået tæmmet, en eller anden tanke du ikke har fået bugt med, en eller anden vilje du ikke har fået herredømme over.

Hvad siger loven om dette?

Jo, den siger, at når det står sådan til med dig, at der endnu mangler noget i din hellighed, da er du ingen kristen, men helt fordømt, fortapt og borte fra Gud som en hedning.

Det siger *loven*. Og loven er også Guds ord.

Synes du, det er hård tale? Ja,

loven er altid hård. Men hør selv, hvad den siger: «Forbandet enhver, som ikke bliver i *alt* det, der er skrevet i lovbogen, så han handler derefter» (Gal. 3,10). Hvis du altså er så hellig, at du er *næsten* fuldkommen — så er dette «næsten» værre end alt, for du er *forbandet*, hvis du ikke er mere end «næsten» fuldkommen. Derfor siger Jakob (Jak. 2,10): «Thi den, der holder hele loven, men blot på ét punkt snubler, er blevet skyldig i alle».

Hvad viser dette?

Det viser, at lovens kendetegn på en kristen egentlig er *syndfrihed*. Og uden syndfrihed og fuldkommenhed er himmelen lukket og sjælen forbandet. Thi loven — og også loven er Guds ord — siger: «Gør dette, så skal du leve, men forbandet er du, om du ikke handler derefter».

Efter loven findes der ingen kristen på jorden, bortset fra én: *Jesus*; thi vi er alle under synd (Rom. 3,9ff). Dette er alvorlig tale. Vil du altså af dit liv, din vandel, din færd se, om du er en kristen, da går du på akkord og er hyklerisk, hvis du anlægger nogen anden målestok på dig selv end fuldkommenhedens (Matt. 5,48), og bruger du denne målestok, så bliver det straks klart, at du i stedet for at være en kristen tværtimod er helt og holdent fordærvet, fordømt og fortapt.

Således stadfæstes det, at loven er givet til død (Rom. 7,10, Gal. 2,19), d.v.s. til at vise os at vi er *syndere* (Rom. 3,20), og at synden er så alvorlig, farlig og syndigt, at den fører os i evig død.

— — —

Dette er en så hård og anstødelig tale, at mange «gode kristne» ofte bliver oprørt og finder det helt overdrevet. Gud er ikke så urimelig, siger de.

Du, som finder dette overdrevet, du fusker med synden og går på akkord med Gud om, hvad hellighed er — derfor tager du ikke Gud alvorligt, men holder ham for spasmager og nar. Tror du ikke, at han *mener*, hvad loven siger? — Slå nu efter i din Bibel, så skal du se, at dette ikke er overdrevet, men at det stemmer med Bibelens ord uden nogen omtolkning, udlægning og indlægning af vore egne tanker. Sandheden er: Efter loven findes der ingen, ingen kristen, men kun hedninger og ugrundelige (Rom. 3,9ff); efter loven bliver ingen frelst, men alle er fordømt og fortapt.

Det er lovens hårde, men såre enkle tale om at være en kristen.

Lad os nu dernæst spørge om, hvad *evangeliet* siger:

Hvilke kendetegn giver evangeliet på at være en kristen?

Når vi vil tale om evangeliets kendetegn, er det godt at holde sig klart, hvad evangeliet er. Evangeliet er i én sum disse to ting: En *indbydelse* til Jesus og et *tilsagn* eller løfte om en gave. Dette hører vi sammenfattet i disse ord af Jesus (Matt. 11,28): «Kom hid til mig, alle I, som er trætte og tyngede af byrder» — det er *indbydelsen*. «Og jeg vil give jer hvile» — det er *tilsagnet* eller løftet

For endnu klarere at vise, hvad evangeliet er, fortalte han en lig-

nelse, hvori indbydelsen lød (Luk. 14,21): «Gå straks ud på byens gader og stræder og før fattige og vanføre og blinde og lamme herind». Og gang på gang sagde han selv, at han var kommet for at frelse fortapte, syndere og syge på sjælen. Denne indbydelse lyder særlig klart i de tre første evangelier.

Men læser du det fjerde, Johannes's evangelium, vil du særdeles klart få at høre om tilsagnene og løfterne om gaven. For her kommer det særlig tydeligt frem, at Jesus siger: Jeg vil give liv, give fred, give sjæleføde, give lys, give herlighed; ja han vil give *syndernes forladelse*, give renlse i Ordet og blodet.

Når evangeliet er sådan, må de åndelige kendetegn på at være en kristen efter evangeliet passe særligt dertil, d.v.s. det må være to enkle, klare, enfoldige kendetegn, ét som svarer til indbydelsen og et andet, som svarer til løftet.

Betragt først det kendetegn, som svarer til indbydelsen:

Er evangeliet en indbydelse til Jesus, så må kendetegnet være, at man *modtager* indbydelsen og *kommer*. Og er indbydelsen udsendt til halte, blinde, døve, vanføre, fattige, syge, fortapte, ugrundelige og syndere, så må det rette kendetegn være: At komme til Jesus sådan som man i virkeligheden er: Den halte skal komme som halt, den blinde blind, den døve døv, den fortapte fortapt, den ugrundelige ugrundlig, synderen med sin virkelige synd.

At et menneske kommer til Jesus netop som det er, kalder vi *omvendelse*.

Dette er det første, store og nødvendige kendetegn på at være en kristen: At man omvender sig og kommer til Herren Jesus ganske som man er.

At blive «omvendt» er altså *ikke* at blive syndfri eller fuldkommen, *ikke* at blive så ualmindelig meget frommere og bedre, end man var før, men det er at komme, som man er med sin synd og sin hellighed, sin fortæbthed og sit stræb; at komme i sin virkelige tilstand og situation, ikke i en indbildt eller foregølet tilstand.

Hvordan vor tilstand og situation end er, den, som kommer til Jesus, bliver aldrig stødt bort. Det ses af, at ordene: «den, som kommer til mig, vil jeg aldrig støde bort» (Johs. 6,37) overhovedet ikke indeholder én eneste antydning af, hvorledes man skal være for at komme til Jesus. Den, som drages til Jesus i det indre menneske og kommer, som han er, han bliver omvendt.

Betrægt dernæst det kendetegn, som svarer til *tilsagnet og løftet*.

Når løftet siger: Du skal få liv, få forladelse, få nåde, få frelse, fårenselse, hvad andet passer da til en sådan gave, end at jeg tror på det, jeg hører, og regner det forsandt, så jeg tager mod det, der tilsiges mig?

Og dette er da også det andet store, nødvendige kendetegn på at være en kristen: At jeg i troen modtager gaven — eller som vi kort plejer at sige: At jeg tror.

Er det at tro det samme som at modtage en gave (Ef. 2,8), så er

troen som to tomme hænder, der intet har i sig selv, men må fyldes med indhold udefra; og troen mærkes i os som en ånd, hvori vi ved, at vi intet har fortjent, at al vor ære og ros ingenting er, og at alt, hvad vi er, har og får, stammer fra Guds godhed, nåde og barmhjertighed, helt uforskyldt og gratis (Es. 55,1ff). Derfor skal troens to tomme hænder også kendes på, at dens indhold er *Jesus*, Jesu ord, Jesu person, Jesu gerning, Jesu død og opstandelse, Jesu rensende, sonende blod. Når troen har dette indhold, da har og ejer den *alt*, hvad Jesus er og har. Derfor: Hvor der er tro på Jesus, der er syndernes forladelse, der er den retfærdighed og fuldkommenhed, som Jesus havde, fordi han opfyldte loven.

For troens hemmelighed er denne:

Tror du på *Jesus*, da kan alt det, som blev sagt om ham, siges om dig! Tror du, tilregner Gud dig alt, hvad Jesus er og har (Rom. 4). Tror du, da er du ren, hellig, uskyldig, fuldkommen, syndfri, skyldfri, elskelig og behagelig for Gud, ved Guds *tilregnelse*. Derfor er dette sandt:

Tror du på Jesus, så er Jesus og himmelen din.

— — —

Dette er usvigelige og sikre kendetegn på, at man er en kristen, at man lever i omvendelse og tro på Jesus.

Alt andet, som kan siges om en kristen, er tvetydigt og genstand for diskussion og strid. Den, som vil diskutere omvendelsens og troens nødvendighed, han viser, at han er

helt borte fra Gud og savner enhver sans for Guds rige.

Lad os derfor for klarhedens skyld også sige lidt om

*Forholdet mellem lovens
og evangeliets kendetegn*

Vil vi være kristne efter *loven*, d.v.s. ved vor egen stræben, hellighed, vækst, udvikling o.s.v., så kan vi egentlig aldrig blive omvendt og aldrig komme til tro. Vi skulle jo først blive fuldkomne, for vi kunne først kalde os «omvendt» i det øjeblik, vi var syndfri — d.v.s. vi kunne aldrig blive omvendt. Og sådan er det også med troen. Skulle vi have ret til at kalde os «troende», så måtte troen være fuldkommen i styrke og kvalitet, ellers var det ingen tro efter *lovens* mening.

Men vil vi være kristne efter *evangeliet*, da kan vi blive det *her* på dette sted og *nu* i dette øjeblik, d.v.s., hvis du kommer, som du er, og tror Jesus. For ifølge evangeliet skal du ikke selv være fuldkommenen for at blive frelst, men du skal få fuldkommenhed, idet du ved troen af Gud tilregnes forladelse i Jesu blod og retfærdighed i ham (Rom. 8,1. 1. Johs. 1,7).

Her ser du dybt ind i forholdet mellem lov og evangelium:

I *loven forbander* Gud alle syndere, alle skyldige, urene og vanhellige, ja forbander alle, som ikke er syndfri og fuldkomne.

I *evangeliet* lader han dette stå ved magt — thi Gud kan ikke ophæve loven, da måtte han ophæve sin hellighed — men samtidig *velsigner* han os med den nåde og gave: At give os og tilregne os og agte og holde os for uskyldige, rene,

hellige, retfærdige og fuldkomne i *Jesus*, idet han tilregner os Jesus. (Om dette syndens og nådens forhold skriver Paulus ualmindelig klart i Rom. 5,12-21).

Endnu nogle ord i denne forbindelse om det omstridte emne, helliggørelse.

Mange spørger: Når jeg nu er blevet omvendt — hvad så? To svar er særlig hyppige. Det ene siger, at man skal begynde at anstrengte sig igen — i lovtrældom. Det andet siger, at man efter at have oplevet omvendelsen, også skal have en særlig helliggørelsесoplevelse, hvorved ens indre menneske bliver fyldt af Ånden og renset til en højere grad af hellighed (nogle lærer endog, at man bliver syndfri i denne helliggørelsесoplevelse).

Tag dig i agt for disse farlige røster!

Den Jesus, som er din indbyder, og som er din tros genstand, er også din helliggørelse (1. Kor. 1,30). Er du blevet omvendt, og er du kommet til tro, da vigt dig for al falsk, lovbestemt og sværmerisk helliggørelsessnak, som kun fordunkler Jesus, og lad al din helliggørelsесvisdom være denne enkle lære:

Kom dagligt til Jesus, som du er, og bed om forladelse for dine synder ved Golgata.

Tro, at Jesu blod også renser dig fra dine synder som kristen, og han vil hjælpe dig; bed *ham* at vække dit had til synden, så vil *han* hjælpe dig i alle ting.

Denne helliggørelsесlære er fri for al spekulation, sværmeri og lovtrældom. Lev efter det, så skal du bære frugt, som er omvendelsen

værdig. Thi bedre end alle slags teorier om helliggørelse er det at blive helliggjort i omgang med Jesus.

Lad mig så til slut sige nogle ord om:

At være vis på at man er frelst

For Herren er det nemlig en hovedsag at få os frigjort og at give os den indre vished og fred, samt det i Rom. 8,16 omtalte vidnesbyrd om at være Guds barn.

Nu er det sådan med al vished, at den må have et grundlag at hvile i og bygge på. Også frelsesvisheden må have et grundlag.

Der kan ligge to ting til grund for frelsesvisheden: Enten kan grunden *ligge i mig*, eller i noget *uden for mig*.

Når frelsesvishedens grund ligger *i mig*, da ligger den i min vilje, følelse, tro, glæde, fred — kort sagt i min egen tilstand. Og jeg kan blive meget glad, lykkelig og frimodig ved at eje vished på denne måde; for jeg ved jo, at alt, hvad der rører sig i mig af hellige følelser, troens glæde, Åndens frugt o.s.v., det kommer altsammen af, at Kristus bor i mig. Og vi kan da sige, at vi bygger vor vished på «*Kristus i os*».

Men nu viser erfaringen, at denne grund for visheden er noget ustabil og omskiftelig. Den ene dag føler jeg mig glad, trøstet, stærk og frimodig, når jeg fornemmer meget af «*Kristus i mig*», men næste dag er al trøst måske helt forsvundet, når jeg trods Kristi boen i mig mærker syndige lyster, ja falder i synd.

Denne «visheds» uvished beror på, at det, Kristus virker *i mig*, aldrig er fuldendt, aldrig færdigt,

afsluttet, fuldbragt og fuldkommen, men altid i vækst, vorden, udvikling — og først afsluttes i himmelen.

Men en fast, stabil vished kan ikke bygges på noget ufærdigt og uafsluttet, den må bygges på noget færdigt og fuldbragt og fuldendt.

Et sådant grundlag for visheden findes — men ikke *i mig* — derimod *utenfor* mig: I Jesu evige ord og i Jesu fuldbragte værk, i Jesu person og i Golgatas soning.

Denne grund er fast:

Indbydelsen er vis: Det hedder, at vi altid må komme. Det står fast!

Tilsagnet er vist: Han vil og kan altid rense i sit blod. Det står fast!

Soningen, straffen er udstået. Det er vist: Det står fast (Es. 53,4ff).

Verden er forligt med Gud (2. Kor. 5,19ff). Det står fast! Da er også *jeg* forligt uden nogen gerning fra min side.

På grund af det, som er *udenfor* mig, indbydelse, tilsagn, soning, Ordet, ved det som er i Kristus, kan jeg i alle henseender, til enhver tid, i en hvilken som helst tilstand, på et hvilket som helst sted, få vished og eje vished — i kraft af Ordet.

Det er store ord. Men priset være Gud: Det er *sande* ord. For den fulde vished ejes ikke ved, at Kristus er *i mig*, men ved, at jeg er *i Kristus* (Rom. 8,1), og den fulde vished ejes ikke ved, at jeg lever og dør *for Kristus*, men ved at Kristus døde og lever *for mig* (2. Kor. 5,15).

Dette er et usvigeligt, urokkeligt og sandt ord. Det er ikke mine tanker, men Guds ord, som er i stand til at frelse dig her og nu, for tid og evighed — hvis du vil tage imod og tro ham. Amen.

Trelldoms ånd — Barnekårs ånd

«I fikk jo ikke trelldommens ånd, så I etter skulle frykte, men I fikk barnekårets Ånd, ved hvilken vi roper: Abba, Far!» Rom. 8,15.

Å frykte har i dette ordet ikke noe med guds frykt å gjøre. Det er uttrykk for angst, redsel for å nærmere seg Gud. Trelldommens ånd virker slik. Den driver ikke inn til Gud, men vil hindre en kristen i å stole på ham og regne med hans løfter.

Trelldommens ånd hindrer og fordriver frelsesvissheten i en kristens hjerte.

Trelldommens ånd består i at en begynner å stille betingelser for å tro på Jesus. En spør seg selv: Er jeg slik at jeg kan eie Guds nåde?

Når en ser på seg selv og skal svare ut fra det en ser der, blir svaret alltid negativt.

Det er særlig to tilfeller i en kristens liv da denne trelldommens ånd har lett for å melde seg. For det første hvis en er i store fristelser. Da sier en til seg selv: Jeg kan umulig være en kristen, når jeg fristes slik. For det annet hvis en har falt i en synd. Da tenker en at nå kan jeg umulig tro at jeg er Guds barn, slik som jeg har stelt meg.

Det høres pent og ser ærlig ut, når en tenker slik.

Men Gud sier om denne ånd: «I fikk jo ikke trelldommens ånd.» Den kommer ikke fra Gud. Den sitter i vårt gamle menneske, og den blir også understøttet av djevelen.

Det er en ganske annen ånd som Gud har gitt oss, den som følger med barnekåret. Den driver oss inn til Jesus. Guds Ånd viser oss at Jesus tar imot hver og en som kommer til ham med sin synd. Det gjelder ikke bare første gang, men gjennom hele livet. Vi trenger hver dag å få bekjenne våre synder for Jesus. Han har også selv lært oss å be daglig: «Forlat oss vår skyld!»

Derfor må du ikke gi etter for trelldommens ånd!

Takk Jesus for at han fremdeles er din frelser, og for at hver den som tror på ham, får syndenes forlatelse ved hans navn. Apgj. 10,43.

Øivind Andersen

Til trette predikanter

Jeg lurer på om det fins noen stand som trenger så mye trøst og oppmuntring som prester og predikanter. Oppmuntring, ikke smiger. Smiger gir kvalmefornemmelser, mens oppmuntring gir glede langt inn i sjelen. De bibelske formaninger består av minst nitti prosent oppmuntring. Analysert med et slikt mål blir det vel hende at noen som tror seg å besidde «formaningens nådegave» bør gå den aldri så lite etter i sommene før de gir den endelig navn.

Noe av det tyngste for forkynnen er de tider da han ikke ser frukt av sin gjerning. Resultatene svarer ikke til innsatsen. Så går han trett. Og det å stampe i mismot er en

tung livsskjebne og en enorm lastning i tillegg til hardt arbeidspress.

Kjære trette medarbeider. I dag kommer Gud med trøst:

-- således skal mitt ord være, som går ut av min munn, det skal ikke vende tomt tilbake til meg, men det skal gjøre det jeg vil, og

lykkelig utføre det som jeg sender det til.

Jes. 55,11. Jeg trenger besikke mitt hus når det gjelder budskapsformidling. Men får jeg være Herrens herold, borger han for resultatene, også de jeg ikke ser. For veksten er i det skjulte.

Fra Vårt Land.

Reiseruter

for forkynnarane i Norsk Luth. Lekm. misjon 1. halvår 1983.

1 Odd Dyrøy:

Fitjar, Stranda, Stord, Tysvær, Håvik, Vikebygd,
Rolvnes, Folderøyhamn, Finnås, Varaldsøy, Suldal.
Påske: Randaberg.

2 R. Linkjendal:

Askim, Ås, Bygland, Randaberg, Nærbø, Namdalen.
Påske: Sannidal og Bygland.

3 G. Nygård:

Tørvikbygd, Norheimsund, Steinsdalen, Ellingsøy
fra 25/1 Varaldsøy, Gravdal, Brekke, Yndesdal, Breivik, Sannidal.
Påske: Hardanger.

4 Amund Lid:

Til disposisjon. Påske: Namdalen.

5 M. Skumsnes:

Vitjar foreiningane når det høver.
Påske: Håvik og Tysvær.